

INNHold

Bakgrunn for forprosjektet	2
Mål	2
Gjennomføring	2
* Informasjon om forprosjektet	2
* Etablering av prosjektorganisasjon	2
* Resultat av det videre arbeid etter Work shopen	4
* Ressursbørs Nord - hva er dette? Hva omsettes, eiere, finansiering, teknisk løsning	4
* Muligheter for samarbeid med Akershus/Oslo/BA-torget/BruktBo om teknisk løsning, felles nettsted, finansiering	5
* Øvrige framdriftspunkter (punkt 3 til og med punkt 6 ovenfor)	5
* Avsluttende aktiviteter	6
Konklusjon	9
* Avfallsbørs i Østfold	9
* Framtidig løsning	9
* Videre framdrift	9

Bakgrunn for forprosjektet

Våren 1999 gjennomførte STØ en spørreundersøkelse blant 59 bedrifter, interkommunale selskaper og kommuner i Østfold om interessen for omsetning av avfallsfraksjoner via Internett. Over halvparten av tilbakemeldingene var positive. Svarprosenten lå på ca. 80 %.

Interessen var størst hos gjenvinningsbedrifter, men også byggvare/entreprenør og plastbearbeidende industri var positive til forslaget. De mest interessante råstoffene var plast og trevirke (biobrensel). Mange av kommunene så ikke seg selv som aktører, men påpekte behovet for bedre muligheter for omsetning av slam og plast.

På bakgrunn av den positive responsen på spørreundersøkelsen og i etterfølgende seminar ønsket Østfold fylkeskommune å kartlegge muligheten for å utvikle et konsept for omsetning av avfallsressurser på Internett. STØ ble engasjert til å gjennomføre oppdraget og foreslo det gjennomført som et forprosjekt.

Mål

Forprosjektet hadde følgende hovedmål og delmål:

Hovedmål:

Å utvikle et konsept for omsetning av avfall på Internett i samarbeid med sentrale aktører i avfallsbransjen.

Delmål:

- Informere om forprosjektet til deltagende aktører i tidligere gjennomført prosjekt.
- Etablere en prosjektgruppe bestående av sentrale aktører i avfallsbransjen.
- Konseptutvikling for omsetning av avfall (avfallsbørs) på Internett; innebærer overordnet forretningskonsept og teknisk løsning.
- Beslutte hvordan prosjektet skal videreføres til et hovedprosjekt. Videreføring av prosjektet forutsetter hel- eventuelt delfinansiering fra private aktører.

Gjennomføring

Informasjon om forprosjektet

Deltagende aktører i prosjekt "Omsetning av avfallsressurser via Internett" ble informert om videreføringen i november 1999. Det ble sendt ut et informasjonsbrev til samtlige som hadde deltatt i spørreundersøkelsen.

Eablering av prosjektorganisasjon

Sentrale aktører i avfallsbransjen ble invitert til en Work shop 19. juni 2000 på Fylkeshuset i Sarpsborg. Hensikten var å informere om status og kartlegge mulighetene for etablere en prosjektgruppe som kunne jobbe videre med konseptutviklingen. Programmet ble utarbeidet av STØ i samarbeid med Østfold fylkeskommune. Work shopen ble ledet av STØ.

Deltakere på Work shopen var:

- Materialselskapene v/Gunnar Moen
- Selmer v/Hvitnes
- Norsk Gjenvinning v/Bjørn Nordermoen
- RagnSells v/Jon Lille-Schulstad
- Norsas v/Barbro Sørlid Engh
- BruktBo v/Rolf Lindstrand
- Østfold Fylkeskommune v/Torhild Andersen Kongsness
- Stiftelsen Østfoldforskning v/Audun Amundsen, Hanne L. Raadal og Frode R. Johansen

Konklusjoner fra møtet/work shopen:

- Prosjektet bør samkjøres med tilnærmet like prosjekter som ”Ressursbørs Nord”, samt ”Markeds plass for ombruk av byggevarer” Akershus og Oslo. Det var enighet at STØ skulle kartlegge status og erfaringer fra disse prosjektene og vurdere mulighetene for et eventuelt samarbeid. I dette ligger også mulighetene for å finansiere utviklingen av en avfallsbørs.
- Deltakerne synes prosjektet var for lite konkretisert og kunne derfor ikke med sikkerhet si om de var interessert i å finansiere utvikling av en ”avfallsbørs”.
- Det mest fornuftige synes å utvikle en enkel børs hvor det kan legges ut opplysninger om avfallsfraksjoner og hvor selgere og kjøpere kontakter hverandre direkte via e-post eller telefon, men dette vil bli nærmere diskutert i neste møte.
- En eller flere aktører fra bransjen (avfallsbesitter/kjøper) bør inngå i prosjektgruppen og delta i det videre arbeidet.

Møtedeltagerne ble forespurt om interessen for videre deltakelse i prosjektgruppen.

Aktør	Interessert i videre deltagelse
Materialselskapene	Nei *
Selmer	Ja
Norsk Gjenvinning	Ja
Ragn-Sells	Ja
Norsas	Ja
BruktBo	Ja**

*Materialselskapene anså det som lite sannsynlig at de avfallsfraksjonene som de tar hånd om kunne omsettes på ”børs”. Gunnar Moen skulle avklare dette med ulike materialselskapene. Materialselskapene ønsket imidlertid og holdes orientert om det videre arbeid i prosjektet.

** Brukt Bo inviterte deltakerne med i prosjektgruppen sammen med Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, BA-torget og BruktBo

På Work shopen ble videre framdrift avtalt:

Ansvar: STØ

1. Ressursbørs Nord - hva er dette? Hva omsettes, eiere, finansiering, teknisk løsning.
2. Muligheter for samarbeid med Akershus/Oslo/BA-torget/BruktBo om teknisk løsning, felles nettsted, finansiering.

3. Avhengig av utfall av pkt 1 og 2 over, utarbeide forslag til avfallsbørs: Teknisk løsning, finansieringsmuligheter, eierforhold, omfang (gjenvinning/gjenbruk) m.m.
4. Avhengig av utfall av pkt 1 og 2 over, kontakte aktuelle bedrifter som har innmeldt behov for bedre muligheter for kjøpe og salg avfallsfraksjoner (jfr. spørreundersøkelse 1999) vedr. finansiering.

Ansvar: Alle

5. Prosjektdeltakerne skulle komme med forslag til aktør fra gjenvinningsbransjen som deltager i prosjektgruppen. Frist: 7. august.
6. Prosjektdeltakerne skulle til neste møte ha undersøkt muligheten for finansiere utviklingen og drift av en interaktiv internettside for avfallsomsetning i sin organisasjon.

Resultat av det videre arbeid etter Work shopen

1. Ressursbørs Nord - hva er dette? Hva omsettes, eiere, finansiering, teknisk løsning.

Nordkalottens Avfallsforum (NAF) ble etablert på avfallskonferansen i Mo i Rana i august 2000.

Formålet er "Å arbeide for avfallsminimering og økt gjenvinning på Nordkalotten og bidra til den best mulige næringsmessige utnytting av gjenvinnbare avfallsressurser i regionen".

Prosjektet er et Interreg-prosjekt og finansieringen er vedtatt i Finland, Sverige og Norge. Rammen for prosjektet er 1,9 millioner NOK.

Ressursbørsen er en sentral database hvor aktører i avfallsbransjen, og aktører tilknyttet bransjen, samarbeider om leveranser, transport, innkjøp, salg, etc. I tillegg kan abonnentene dra nytte av statistikk-/ rapport systemer og en fylldig informasjonskanal, hvor en kan finne det meste av relevant litteratur, lovverk o.a. Ressursbørsen har dessuten en egen diskusjonsgruppe og oppslagstavle, hvor en kan kommunisere med hele bransjen om små og store saker. Ressursbørsen er et verktøy for brukerne - et verktøy som er ungt og dynamisk i sitt vesen. Operatør og programmerer sitter klar til å justere detaljer etter brukernes behov.

For nærmere informasjon kan en kontakte Ressursbørsen på: affn@affn.no eller Mette Forsberg telefon 75175210.

Ytterligere informasjon finnes også på Internett <http://ressursborsen.com>

I kontakt STØ v/Fred Callisen og Ressursbørsen v/Mette Forsberg i desember 2000 ga Forsberg uttrykk for at de kan være interessert i et framtidig samarbeid. For eksempel kan det være interessant å selge løsningene for et Internettopplegg.

2. Muligheter for samarbeid med Akershus/Oslo/BA-torget/BruktBo om teknisk løsning, felles nettsted, finansiering

BruktBo AS er et selskap i Norsk Gjenvinning ASA. BruktBo har som formål å være en lønnsom virksomhet innen metodisk utsortering av BA-avfall, kalt selektiv riving.

Tilbudet om gratis innlevering av BA-avfall (bygg- og anleggsavfall) til BruktBo ved selektiv riving er først og fremst intensjonen om å tilby BA-næringen (bygg- og anleggsnæringen) et kostnadsreducerende tiltak hvor restproduktene kan gi en stabil materialstrøm fra bygg og anlegg som rives, ombygges eller rehabiliteres.

Kostnaden ved transport fra kilden til BruktBo dekkes av avfallsprodusenten.

2 millioner NOK er blitt investert. 1,5 millioner NOK er gjennom en 3 års-periode blitt brukt til markedsføring.

Ytterligere informasjon finnes også på Internett <http://www.bruktnett.no>

Norges Byggforskningsinstitutt har laget en prosjektskisse "Markedsplass for ombruk av byggevarer og materialer på Internett". Initiativtakerne var Akershus fylkeskommune og Oslo Kommune. Tidligere prosjektsøknad til Økobygg "Brukt Nett.no - et samarbeidsprosjekt om felles varegruppestruktur for BAE-avfall" ble brukt som utgangspunkt.

Avfallsrådet for Oslo og Akershus (AROA) har en målsetning å redusere mengden BAE-avfall (Bygge-, anlegg- og eiendomsbransjen) som går til deponi i Oslo og Akershusregionen med 40% innen utløp av år 2002.

Arbeidsgruppen består av:

- Akershus fylkeskommune
- Oslo kommune v/bolig- og eiendomsavdelingen
- BruktBo AS
- BA-torget

STØ og Østfold fylkeskommune fikk medio november 2000 beskjed om at det ikke er aktuelt med samarbeid.

Begrunnelsen var som følger:

- a) Statens Nærings- og Distriktsutviklingsfond (SND) uttaler i en forretningsplan for salg/elektronisk salg av brukte artikler at utsalgstedene for å handle må være på plass før nettsidene. Kontaktperson Norges Miljøvernforbund v/Rune Tronhjel.
- b) Akershus fylkeskommune og Oslo Kommune i samarbeid med Bruktbo v/Rolf Lindstrand og Selmer har engasjert Byggforsk til å gjøre noen betraktninger rundt temaet avfallsbørs. Konklusjonen er at de ikke anbefalte videre satsing.

3. Øvrige framdriftspunkter (punkt 3 til og med punkt 6 ovenfor)

Det er ikke blitt arbeidet med øvrige framdriftspunkter etter sommeren 2000 i påvente av et fellesmøte mellom STØ og aktørene i Akershus fylkeskommune og Byggenæringens Landsforening.

4. Avsluttende aktiviteter

I november og desember 2000 har STØ etter avtale med Østfold fylkeskommune kartlagt ytterligere avfallsbørsprosjekter i Norge.

Norsas AS

Norsas AS er nå et heleiet datterselskap av InterConsult Group.

Internettadresse er: <http://www.norsas.no>

Norsas driver blant annet @vfallsplassen. @vfallsplassen gir den som arbeider med avfallsspørsmål til enhver tid enkel og rask tilgang på oppdatert informasjon om avfall og gjenvinning. For å få tilgang til @vfallsplassen må en være abonnent.

Nedenfor beskrives de forskjellige moduler som finnes på @vfallsplassen.

All informasjon i Norsas sin publikasjon *Avfall 2000* er tilgjengelig på @vfallsplassen. (verdi kr 350,-) Oppdatert informasjon som finnes både i *Avfall 2000* og på @vfallsplassen er blant annet:

- *Rammebetingelser for avfall og avfallsmengder.*

Her gis en gjennomgang av problemstillingene rundt avfall og miljøet, hvilke politiske målsetninger som gjelder på avfallsfeltet og hvilke virkemidler som brukes for å nå disse målene. Her finnes også informasjon om mengder ordinært avfall og spesialavfall.

- *Avfallsfraksjoner*

Totalt er det beskrevet 36 ulike avfallsfraksjoner. Fraksjonene er beskrevet i henhold til en fast struktur og det er blant annet gitt informasjon om aktuelle forskrifter, mengder, prisnivå og det er henvist til aktuelle fagmiljøer.

- *Avfallsaktører*

Gir fylkesvise oversikter over avfallsaktørene i Norge med adresse, telefon og telefaksnummer. Videre er det angitt hvilke aktiviteter den enkelte virksomhet driver. For aktører som driver sortering eller annen forbehandling/sluttbehandling av avfall, er det også oppgitt hvilke avfallsfraksjoner som håndteres. Det ligger i dag ca. 1 200 aktører og lokale enheter i registeret.

- *Lover og forskrifter*

I både *Avfall 2000* og på @vfallsplassen finnes det oppdatert oversikt over lover og forskrifter som regulerer virksomheten i avfallsbedrifter. På @vfallsplassen finnes det direkte linker til de aktuelle forskriftene på www.lovdata.no.

- *Nyttige adresser*

I tillegg til oversikten over avfallsaktører finnes det en oversikt over mer enn 60 andre nyttige adresser. Dette er adresser til organisasjoner som direkte eller indirekte er involvert i avfall og gjenvinning.

Avfallsforum Rogaland

Avfallsforum på nettet ble publisert 07.12.2000

Avfallsforum i Rogaland ønsker nå å lage en side på Internett der vanlige mennesker kan finne eller gi bort klær, bøker eller brukte gjenstander. Avfallsforum søker Fylkeskommunen om 30 000 kroner for å lage en slik side.

Saken skal opp i Regional- og kulturutvalget medio desember 2000.

Inverse AS

Nettsiden er: <http://www.inversenetwork.com>

Virksomhetens navn er Investment Recovery Services a.s og deres forretningsidé er omsetning av overskuddsutstyr.

Det er en ren "business to business" virksomhet og omsetter kun kapitalvarer med fokus på gjenbruk og/eller forlengelse av levetiden.

Kunder med avfall blir henvist til skraphandlere.

Andre kommunale og kommunetilknyttede eksempler for ombruk

Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap (GIR) har satt opp et telt for ombruksprodukter på gjenvinningsstasjonene. De som leverer avfall kan sette igjen ting og/eller ta med ting fra teltet. Erfaringen er at de fleste tingene kun blir stående en kort stund før de er forsvunnet.

Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap (RIR) har lagt ut egen internettside med muligheter for å legge ut meldinger om brukte gjenstander som skal gis bort, selges eller ønskes kjøpt.

Oslo kommune, renovasjonsetaten har 2 containere stående ved mottaksstasjonene på Brobekk og Grønmo. Her kan folk levere gratis inntil 2,5 m³ sortert avfall til ulike containere. Disse gjenstandene fraktes så til Oslo sentrum for salg i brukbutikken "Miljømarkedet" som drives av Norges Miljøvernforbund.

Referanse: Oslo kommune, Renovasjonsetaten tlf 22227150

Fretex Elevator inngår kontrakter med kommunene. Kontraktene varierer fra kommune til kommune. Som regel omhandler kontrakten utplassering av containere, godtgjørelse for tømning/transport, vederlagsfri levering av restavfallet tilsvarende 10 % av innsamlet mengde.

I Asker kommune plukker ungdommer brukbare ting på fyllinga, setter dem i stand og selger dem i en butikk. Prosjektet er et samarbeid mellom 2 etater i kommunen; teknisk og kultur, kirke og fritid. Målet er å gi ungdom meningsfylt arbeidstrening samtidig som avfallsmengdene reduseres.

Virksomheter - lokale aktører i Østfold

Aremark kommune	Aremark	69199000
AS Batteriretur	Sarpsborg	69102770
Bakker Tor Jern og Metaller Eftf.	Fredrikstad	69334350
Borregaard Industries Ltd	Sarpsborg	69118000
Bratlands Miljøtransport	Askim	90535880
Brødrene Strand	Skiptvet	69809847
Candor Norge AS	Moss	69209410
Container-Transport AS	Moss	69208404
FBM AS Rekondisjoneringsavdeling	Fredrikstad	69397144
Franzefoss Gjenvinning AS, avd Østfold	Fredrikstad	69334418
Fredrikstad kommune, teknisk drift	Fredrikstad	69361300
Frevar	Fredrikstad	69357300
Friberg Kurt	Sarpsborg	90841283
Frøid Metall AS	Sarpsborg	69144055
Globe Norge AS, Hafslund Metall	Sarpsborg	69104400
Glomma Papp AS	Sarpsborg	69110100
Halden kommune	Halden	69174726
Halden Lastebilsentral AL	Halden	69195550
Halden Renovasjon AS	Halden	94180693
Halden Resirkulering AS	Halden	69175170
Halden Returpappir	Halden	91617323
Harlems Kjell Gravemaskiner AS	Halden	69193335
Hvaler kommune	Hvaler	69375100
Indre Østfold Renovasjon	Askim	69880370
ISS Industriservice	Fredrikstad	69363570
Jackon AS	Fredrikstad	69363300
Johannessen Harry ANS	Sarpsborg	69148010
Johannessen Renovasjon AS	Eidsberg	69895522
Jøtul ASA	Fredrikstad	69359000
Kemira Chemical AS	Fredrikstad	69358585

Videre, også etter avtale med Østfold fylkeskommune, har STØ innhentet informasjon om avfallsbørser i Sverige og Danmark.

I Sverige finnes en landsdekkende databasert markedsplass for brukte byggevarer.

Formålet er å få kjøpere og selgere til å møtes slik at varene kan brukes om igjen.

Initiativtakere er kommuner, kommunale prosjekter og private virksomheter.

Brukere er enkeltpersoner, byggentreprenører, renovasjonsfirma, arkitekter, skraphandlere, antikkhandlere, forsikringselskaper, mv.

Kort fortalt: Alle som er i behov av å selge eller kjøpe brukte byggevarer kan logge seg inn og få/gi opplysninger om varen med pris, leveringstider og transportkostnader.

Byggevarerne finnes på lokale depoer rundt i Sverige mens informasjon om varene er lagret på en server i Linköping. Bygg Igjen er en forening hvor privatpersoner gratis kan annonsere sine behov mens depoene debiterer kundene for sine tjenester.

Ytterligere informasjon finnes også på Internett: <http://www.byggigen.se>

I Danmark finnes "Dansk center for affald og genanvendelse".

Formålet er som nasjonalt kompetansesenter innen avfall og gjenvinning å samle inn, bearbeide og formidle kunnskap om avfall og gjenbruk til de som arbeider innen området. Senteret er lokalisert til Teknologisk Institutt, Miljø- og affaldsteknik, Taastrup og Århus. Brukere er kommuner, fylker, statlige institusjoner, organisasjoner, gjenvinningsvirksomheter, transportører, rådgivere, bedrifter eller studerende.

Dansk Miljøstyrelse støtter virksomheten økonomisk og derfor er en del tjenester gratis. Senteret har bygget opp en database innen avfallsområdet med informasjon om kommuners avfallshåndtering, beskrivelse av organisasjoner og virksomheter innen avfall, leverandørdatabase, resuméer av artikler og publikasjoner innen avfall, ordbok innen avfall. Videre finnes det en oversikt over kommunale gjenbruksstasjoner og hvilke tjenester og avfallsfraksjoner som finnes på den enkelte stasjon. I Helsingør er for eksempel bruken gratis for private mens næringsdrivende må betale for tjenesten.

Ytterligere informasjon finnes også på Internett: <http://www.affaldsinfo.dk>

Konklusjon

Avfallsbørs i Østfold

En avfallsbørs i Østfold antas å være en god løsning på litt sikt. Markedet og aktørene som må involveres i en avfallsbørs er ikke modne for å satse tilstrekkelig pr. d.d. En realisering er derfor for tidlig nå.

Framtidig løsning

Det finnes flere ulike avfallsbørser i Norge og utlandet, mer eller mindre ferdigutviklet. Uansett samarbeid eller ikke samarbeid vil det være mest fornuftig å vurdere kjøp av en eksisterende løsning framfor å utvikle en ny.

Ressursbørsen i Nord synes å være den avfallsbørs som kan være mest aktuell å innlede et samarbeid med. Begrunnelsen er at de har vist interesse for samarbeid. Videre er det en regional avfallsbørs som ikke vil konkurrere med Østfold. De har løst finansieringen via Interreg, hvilket også kan være aktuelt for Østfolds (Interreg III) vedkommende.

I tilfelle en velger å gjennomføre dette som et Interreg-prosjekt vil avfallsbørsen også komme til å omfatte kommuner på svensk side og eventuelt også kommuner på begge sider grensen nord for Østfold. Begrunnelsen for dette er økte finansieringsmuligheter og økt volum.

Videre framdrift

Realisering av den tekniske løsningen bør skje i samarbeid med den organisasjon som sier seg villig til å ta ansvar for selve driften, videreutviklingen og vedlikeholdet av avfallsbørsen. En realisering er imidlertid avhengig av et aktivt engasjement fra aktørene i markedet, noe vi ikke opplevde gjennom dette forprosjektet.